

Rektor

BESLUT

SLU ID: SLU.ua.2018.5.3-4575

2018-12-11

Exp. 11/12 2018/GA

Sändlista

Riktlinjer för hantering av miljödata inom SLU

Beslut

Rektor beslutar

att fastställa riktlinjerna i *Kvalitetsguide för SLU:s miljödatahantering* enligt bilaga till detta beslut,

att med verkan från den 1 januari 2019 ska all verksamhet vid SLU som hanterar miljödata¹ inom fortlöpande miljöanalys och forskning tillämpa riktlinjerna i *Kvalitetsguiden* och se till att SLU:s grundkrav uppnås i de processer som ingår,

att uppdra åt vicerektor för fortlöpande miljöanalys att besluta om övergångsregler, löpande revideringar av *Kvalitetsguiden* samt kompletterande anvisningar och mallar, samt

att uppdra åt miljödatastöd att förvalta riktlinjerna i *Kvalitetsguiden*, i samråd med Rådet för fortlöpande miljöanalys utforma och genomföra uppföljning samt till vicerektor för miljöanalys, berörda dekaner och prefekter årligen rapportera status i kvalitetsarbetet.

Redogörelse för ärendet

Kvalitetsguiden har sedan 2013 tillämpats inom fortlöpande miljöanalys. De krav som beskrivs i den under 2017-2018 reviderade kvalitetsguiden är den samlade kravbild som råder för hanteringen av miljödata vid SLU. Härmed kommer även miljödata som hanteras inom SLU:s forskning att omfattas av kvalitetsarbetet. Kraven är såväl unika krav för SLU:s miljöanalys som universitetsövergripande krav från andra ledningssystem, policys (interna och externa) och rektorsbeslut

¹ Data som utgör underlag för information om: 1) miljön och faktorer som kan påverka miljön, och 2) hur människors hälsa, säkerhet och livsvillkor samt kulturmiljöer och byggnadsverk kan påverkas av miljön eller av sådana faktorer som kan påverka miljön. Se *Kvalitetsguiden* för utförliga definitioner av miljödata och miljöinformation.

rörande miljöledning, informationshantering, informationssäkerhet, bevarandestrategi och IT-avdelningens riktlinjer. Krav på datalagring ingår också även om det för närvarande saknas en samlad datalagringspolicy vid SLU.

I kvalitetsguiden beaktas vidare, dels myndighetsgemensamma riktlinjer och rekommendationer i *Strategi för miljödatahantering*², som rektor beslutat ska vägleda SLU:s arbete med miljödata, dels omvärldens krav på öppna data. I kravtexterna har unika krav för SLU:s miljödata markerats med "(Miljödata)" och där sådan markering saknas gäller kraven för all verksamhet. Cirka 60 procent av kraven är specifika för miljödata och 40 procent är generella för SLU.

Prefekten (motsv.) ansvarar för att institutionens verksamhet i tillämpliga delar följer riktlinjerna i kvalitetsguiden. Avsikten är att lämpligt arbetssätt och organisation etableras och vidmakthålls i alla delar av verksamhet som berörs så att datahanteringen långsiktigt bedrivs effektivt, med rätt kvalitet, nödvändigt personoberoende och att tillräcklig kännedom finns bland medarbetarna om hur lagar, överenskommelser och riktlinjer följs (gemensam kvalitetskultur).

Miljödatastöd är en stödorganisation inom fortlöpande miljöanalys med uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, stärka samordning och långsiktigt arbeta för att SLU:s miljödata är kvalitetsdeklarerade och tillgängliga. Sekretariatet för arkivering och publicering av forskningsdata, Data Curation Unit (DCU), ansvarar bl. a. för verksamhetsprocessen för arkivering och publicering av forskningsdata (vilket inkluderar miljödata) vid SLU. Båda enheterna finns vid biblioteket och samverkar i sina stödjande uppdrag.

Miljödatastöd ansvarar för uppföljning av status i kvalitetsarbetet enligt de krav som ställs på datahanteringen i de processer som ingår i verksamheten: samla in, ta emot, lagra och tillhandahålla data samt styr- och stödprocess. Inriktning och omfattning på den årliga uppföljningen fastställs av Rådet för fortlöpande miljöanalys (Fomar) i en revisionsplan. Med en beskrivning av status i datahanteringen får ansvarig prefekt underlag för att årligen kunna analysera och hantera risker, bedöma positiva eller negativa effekter på SLU:s och institutionens varumärke samt får underlag till att initiera eventuella förbättringsåtgärder.

Genom miljömålet för fortlöpande miljöanalys är hanteringen av miljödata anknuten till SLU:s miljöledningssystem. Miljömålet har 2019-2020 fokus på hur miljödata tillhandahålls. Något motsvarande miljömål inom SLU:s forskning finns inte än.

² <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Opna-data/Strategi-for-miljodatahantering/>

Motiv och bakgrund till beslutet

Avsikten med beslutet är att stödja en kvalitetskultur och ett sätt att arbeta som innebär ett systematiskt kvalitetsarbete i alla delar av SLU som hanterar miljödata. Motivet till att i detta beslut inkludera miljödata som hanteras i SLU:s forskning är att allt fler, bland annat finansiärer och vetenskapliga tidskrifter, ställer krav på öppen tillgång till forskningsdata. För en användare av SLU:s miljödata är det troligen också viktigare att kvalitetsmärkta data är tillgängliga, inte om de har sitt ursprung i och hanterats inom forskning eller miljöanalys.

SLU etablerade under 2008 en SLU-övergripande organisation för att stödja, samordna och följa upp datahanteringen inom fortlöpande miljöanalys. Den nya stödorganisationen inrättades och en preliminär "kravguide" antogs efter beslut av fakultetsnämnderna vid dåvarande S- och NL-fakulteten.

Fomar beslutade 2014 (§ 18/14) rekommendera alla miljöanalysverksamheter med omfattande datahantering att senast 2015 genomgå självvärdering. Fomar beslutade samtidigt att kvalitetsnivå I ska gälla som minimikrav för datahantering i samtliga processer som ingår i självvärderingen, undantaget de processer där interna eller externa krav motsvarar högre kvalitetsnivå.

Alla berörda institutioner och koordinatörer för miljöanalysprogram har beretts möjlighet att lämna synpunkter på den reviderade kvalitetsguiden.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Peter Högberg efter föredragning av miljöanalyssekreterare Göran Adelsköld och i närvaro av biträdande universitetsdirektör Birgitta Wikmark Carlsson. I beredningen av ärendet har även vicerektor Kevin Bishop, föreståndare Leif Hallbäcken, koordinator Mikaela Asplund och ledamöterna i rådet för fortlöpande miljöanalys samt dess utskott för gis- och miljödatastöd deltagit.

Peter Högberg

Göran Adelsköld

Sändlista

Dekaner
Fakultetsdirektörer
Vicerektor för fortlöpande miljöanalys
Överbibliotekarien
Koordinator för DCU
Rådet för fortlöpande miljöanalys
Koordinatorer för SLU:s miljöanalysprogram
Föreståndare Leif Hallbäcken

Kopia för kännedom

Chefsarkivarien
Biträdande universitetsdirektören
IT-direktören
Kommunikationsavdelningen
Internrevisionen